

UTLYSNING

Effektiv, bærekraftig og lønnsom utnyttelse av stillehavslaks.

FHF lyser ut inntil 5 mill. NOK for å utvikle ny kunnskap og løsninger for å bidra til effektiv, bærekraftig og lønnsom produksjon av stillehavslaks.

Søkere kan være universitets- og høyskolesektoren, forskningsinstitutter, forskningsmiljøer og bedrifter i sjømatnæringen. Tilsagnsmottaker må være et FoU-miljø, som også skal ha prosjektledelsen.

FHFs *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* skal følges ved utarbeidelse av søknad (se vedlegg 2).

Søknader skal sendes til: Post@fhf.no

Søknader merkes med saksnummer «24/00032»

Tidsplan

22.02.2024: Åpen utlysning offentliggjøres

26.04.2024: Frist for innlevering av søknad (innen kl. 14:00)

Tilbakemelding til søkere om resultat av evaluering i løpet av uke 16.

Behov for ytterligere presiseringer i fasen med utarbeidelse av søknad kan tas opp med FHF. Hvis det blir behov for endringer i utlysningsteksten, vil dette bli lagt ut på www.fhf.no (samme som denne utlysningen), men ingen endringer vil bli gjort etter **15.03.2024 kl. 12:00**. Søkere er selv ansvarlige for å følge med om det legges ut slike endringer.

Problemstilling

Det ble i 2023 fanget 238 000 stillehavslaks (pukkellaks) ved uttaksfisket i norske elver. De største fangstene ble tatt i Troms og Finnmark, der størstedelen ble fanget i Øst- Finnmark. Det er opprettet en nasjonal handlingsplan mot stillehavslaks, der det overordnede målet er å fjerne så mye stillehavslaks som mulig fra norske elver. Dette for å hindre negativ påvirkning på lokale laksebestander, andre fiskeslag og annet biomangfold.

Stillehavslaks kan samtidig være en stor ressurs dersom den fanges og produseres på best mulig måte. FHF har tidligere gjennomført prosjekt [901753](#) der man ser på muligheten for å utvikle stillehavslaks som ressurs, og har pågående prosjekt [901865](#) for bærekraftig fangst av stillehavslaks i sjøen. Nye FoU-aktiviteter må ses i sammenheng med resultater og aktiviteter i disse prosjektene.

I 2023 har flere industribedrifter produsert stillehavslaks som hovedsakelig er fanget ved uttaksfiske i elver i Finnmark. Resultatene er positive, men det er behov for å utvikle og forbedre flere prosesser i verdikjeden fra fangst til marked. Fangst i fiskefeller skjer på mange forskjellige plasser, med ulik infrastruktur, som påvirker muligheten for å gjennomføre slaktning, kjøling og videre transport til produksjonsanlegg på en best mulig måte. Det må utvikles kunnskap og praktiske løsninger som er tilpasset ulike lokaliteter, og som både sikrer dyrevelferd, kvalitet og oppfyller krav fra Mattilsynet.

Notfiske i elvemunninger har i 2023 gitt effektiv fangst av stillehavslaks som går i stim, samtidig som man har klart å sortere ut atlantisk laks og andre anadrome arter på en skånsom måte. Det er behov for å utvikle denne metoden videre både ved å bygge flere og bedre nøter, samtidig som fangstmetoden forbedres og godkjennes av offentlige myndigheter.

Rogn fra stillehavslaks har potensielt meget høy verdi. En del fiskefeller ligger slik til at det ikke er mulig å tilrettelegge for uttak av hele fisken på en kvalitetssikret måte. I slike tilfeller er det likevel ønskelig at man tar vare på rognen. Det må utvikles kunnskap om beste praksis for behandling og oppbevaring av rogn for levering til industrien. Videre er det behov for å utvikle kunnskap hos industrien selv for videre prosessering og verdiskaping fra rogn.

Stillehavslaksen har en toårig livssyklus og både hanner og hunner dør etter gyting. Bestanden som gyter i oddetallsår er størst og har økt kraftig de siste årene. Det er dermed forventet at innsiget av stillehavslaks i 2024 vil være moderat. 2024-sesongen kan dermed brukes til å utvikle kunnskap og løsninger som så implementeres og optimaliseres med større mengder fisk i 2025.

Målsetting

Utvikle ny kunnskap og løsninger for å bidra til effektiv, bærekraftig og lønnsom utnyttelse av stillehavslaks.

Delmål

Utvikle kunnskap og praktiske løsninger for ulike fangstlokaliteter som kan godkjennes av Mattilsynet for slakting, kjøling og logistikk-løsninger.

Utvikle metoder som vil optimalisere notfiske i elvemunninger.

Utarbeide beste praksis for behandling og produksjon av rogn.

Avgrensninger og særskilte føringer

- Det tas sikte på å etablere ett prosjekt.
- Varighet; 2 år med mindre spesielle faglige grunner tilsier en lengre prosjektperiode, som må begrunnes.
- Prosjektsøknader som viser til tett samarbeid/ intensjonsavtaler om samarbeid med industriaktør som har tatt imot og produsert stillehavslaks vil bli prioritert.
- Det forventes av Mattilsynet og Statsforvalteren involveres aktivt i prosjektgjennomføringen.

Generelle forutsetninger

Det forutsettes for alle søknader at det gis en grundig beskrivelse av bakgrunn for prosjektet, inkludert eksisterende kunnskapsgrunnlag og hvordan prosjektet samspiller med eller er koordinert opp mot tilgrensende prosjekter der en eller flere av prosjektpartnerne deltar. Så langt som det er mulig skal også avgrensning og koordinering opp mot andre prosjekter beskrives.

En søknad skal kun ha ett løsningsforslag, ikke flere alternativer.

Nytteverdi for næringen tillegges vesentlig vekt, og må være realistisk beskrevet i søknaden.

Beskrivelse av gjennomføringsplanen skal være tilstrekkelig detaljert, med tydelig inndeling i fornuftige arbeidspakker og beskrivelse av hypoteser, metodikk og statistikk.

Det skal i prosjektbeskrivelsen vises til vurdering og håndtering av risiko knyttet til gjennomføring av prosjektet.

Det skal angis hvordan prosjektet planlegges organisert (prosjektgruppe og roller), inkludert ressursinnsats i form av antall timer og timesatser, eller stillingsprosent dersom dette benyttes. Se ellers FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

- Det skal ikke leveres inn *Prosjektskjema for FHF* som det henvises til i *Retningslinjene for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt*, da dette utarbeides i ettertid for prosjekt som eventuelt blir innvilget.

Organisering

Oppdragsgiver er FHF som vil følge opp de enkelte prosjektene med en prosjektansvarlig fagsjef (FHF-ansvarlig).

Utførende prosjektgruppe: Den som tildeles prosjektet/oppdraget organiserer team for gjennomføring av arbeidet. Arbeidet i prosjektgruppen ledes av prosjektleder (CV for prosjektleder legges ved søknaden). Prosjektleder og planlagt team opplyses om i prosjektbeskrivelsen. Eventuelt innleide ressurser og annet formalisert samarbeid skal beskrives detaljert og dokumenteres med avtaler.

Referansegruppe: FHF vil oppnevne en referansegruppe bestående av personer som representerer næringen og har relevant kompetanse i forhold til det enkelte prosjektets målsettinger. *Mandat for referansegrupper i prosjekter finansiert av FHF* finnes som vedlegg 3. FHF-ansvarlig er ikke medlem, men skal delta i referansegruppens møter. Prosjektleder skal lede referansegruppe-møtene, og andre fra prosjektgruppen kan delta når det er hensiktsmessig. Det bør avholdes minst ett årlig fysisk møte i referansegruppen i tillegg til digitale møter ved behov, spesielt i forbindelse med viktige milepæler eller veivalg i prosjektet. Det skal avholdes fysisk møte før prosjektslutt for gjennomgang av sluttleveranser og sluttrapport, før disse er å betrakte som endelige. Husk å budsjettere med kostnader til referansegruppemøter i prosjektbeskrivelsen.

Samarbeid med andre aktører: Dersom det er beskrevet samarbeid med bedrifter eller andre som bidrar faglig eller finansielt, må det legges ved signert intensjonsavtaler for det.

Leveranser

Mulige leveranser fra prosjektet er listet opp i pkt. 6 i *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Vitenskapelige artikler, fagrapporter, presentasjoner, populærformidling osv. skal være åpne leveranser som skal legges ut på FHF's nettside om prosjektet, i tillegg til åpen publisering i regi av tilsagnsmottager/FoU-institusjon. Faglig sluttrapport til FHF skal innholdsmessig være i henhold til FHF's *Retningslinjer for sluttrapportering*. Det oppfordres til å tenke kreativt om leveranseformer for å bidra til at kunnskap fra prosjektet så raskt som mulig kan tas aktivt i bruk i næringen.

Kvalitetssikring

FoU-institusjonen må sikre at arbeidet er gjenstand for tilfredsstillende kvalitetssikring, hvordan dette utføres skal beskrives i prosjektbeskrivelsen.

Kriterier for vurdering av søknader:

Prosjektsøknader gis en vurdering etter følgende 8 kriterier (med vektning i parentes):

1. Prosjektforslagets relevans til utlysningen og målet med arbeidet (1,0)
2. Forskningskvalitet, inkludert metodevalg og statistikk (0,8)
3. Næringsnytte og hvordan resultatene kan utnyttes (0,8)
4. I hvilken grad vil prosjektet bidra til økt bærekraft (0,6)
5. Gjennomføringsevne: Prosjektorganisering, plan for håndtering av risiko, kvalitetssikring og faglige forutsetninger (0,7)

6. Tilknytning til andre relevante aktiviteter/prosjekter (0,3)
7. Budsjett og økonomisk ramme for arbeidet (0,5)
8. Formidlingsplan for å sikre størst mulig næringsnytte (0,5)
9. Søknadens vurderbarhet og dokumentkvalitet (0,3)

Søknaden må være så komplett at det kan foretas en evaluering basert på kriteriene ovenfor. Prosjektbeskrivelsen skal ikke overskride 10 sider ekskl. vedlegg som kan betraktes som tilleggsopplysninger.

FHF forbeholder seg retten til å:

- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke er i tråd med målsettingen for utlysningen
- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke oppfyller formelle krav i utlysningen og FHF's retningslinjer for prosjektbeskrivelser
- Be om avklaringer før og under evalueringen
- Avlyse konkurransen eller endre de(n) økonomiske rammen(e) for tilskudd dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av forventet/budsjettet inntekt eller andre forhold som ikke gjør det mulig å yte det planlagte tilskudd innenfor vedtatte investeringsrammer.
- Foreta ny utlysning
- Forespørre søkere om å samarbeide om prosjektgjennomføringen hvis det er viktig for den totale prosjektkvaliteten.
- Bruke ekstern kompetanse ved evaluering av prosjektbeskrivelser.

Behandling av søknader

- Søknaden gjennomgås av FHF for å avklare om de er i tråd med målsettingen for utlysningen og oppfyller de formelle krav som er satt
- Prosjektbeskrivelsene rangeres av FHF basert på score på evalueringskriteriene, samt eventuelt kommentarer og råd fra ekstern kompetanse.
- En innstilling lages og besluttes av FHF ut fra en totalvurdering av kriteriene.
- Søkere som besluttes tildelt støtte, kontaktes. Forutsetninger for tilsagn presenteres og valgt(e) miljø(er) får en frist til å akseptere/avslå å delta i videre løp.
NB! Tilsagn gis ikke på dette stadiet.
- FHF gir tilsagn til valgt(e) søker(e).
FHF's gjeldende Standardvilkår på tilsagnstidspunktet vil legges til grunn (Vedlegg 1)
- Etter at endelig beslutning om tildeling av prosjekt er tatt, vil alle søkere bli varslet om utfall.

Vedlegg

1. FHF's standardvilkår
2. Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt
3. Mandat for referansegrupper i FHF

Dokumentene finnes her: [prosjektdokumenter](#)